

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 3142
Warszawa, 13 grudnia 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Pana Pawła Muchę. Zastępcę Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z wyrazami szacunku

(-) Andrzej Duda

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy — Kodeks spółek handlowych

Art. 1. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577 oraz z 2018 r. poz. 398, 650, 1544 i 2219) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 234 dodaje się art. 234¹ w brzmieniu:

„Art. 234¹ § 1. Umowa spółki może dopuszczać udział w zgromadzeniu wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, co obejmuje w szczególności:

- 1) transmisję obrad zgromadzenia wspólników w czasie rzeczywistym;
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której wspólnicy mogą wypowiadać się w toku obrad zgromadzenia wspólników, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad zgromadzenia wspólników;
- 3) wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku zgromadzenia wspólników.

§ 2. W przypadku, gdy umowa spółki dopuszcza udział w zgromadzeniu wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, udział wspólników w zgromadzeniu wspólników może podlegać jedynie wymogom i ograniczeniom, które są niezbędne do identyfikacji wspólników i zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej.

§ 3. Przy wykonywaniu prawa głosu na zgromadzeniu wspólników, o którym mowa w § 1, wspólnik może zgłosić sprzeciw co do uchwały.

§ 4. Do uchwał podejmowanych na zgromadzeniu wspólników, o którym mowa w § 1, nie stosuje się art. 247 § 2.";

2) w art. 248 § 2 i § 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. W protokole należy stwierdzić prawidłowość zwołania zgromadzenia wspólników i jego zdolność do powzięcia uchwał, wymienić powzięte uchwały, liczbę głosów oddanych za każdą uchwałą i zgłoszone sprzeciwy. Do protokołu należy dołączyć listę obecności z podpisami uczestników zgromadzenia wspólników. Podpisy uczestników zgromadzenia wspólników odbytego w trybie art. 234¹ nie są wymagane. Dowody zwołania zgromadzenia wspólników zarząd powinien dołączyć do księgi protokołów.

§ 3. Uchwały pisemne powzięte zgodnie z art. 227 § 2 zarząd wpisuje do księgi protokołów. Uchwały powzięte zgodnie z art. 234¹ dołącza się do księgi protokołów w postaci transkrypcji protokołu elektronicznego poświadczonej podpisami zarządu oraz dołącza się zapis audio-wideo zgromadzenia wspólników odbytego w trybie art. 234¹. Uchwały powzięte zgodnie z art. 240¹ dołącza się do księgi protokołów w postaci wydruków uchwał z systemu teleinformatycznego poświadczonych podpisami zarządu.".

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Wyjaśnienie potrzeby i celu ustawy

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest najczęściej wybieraną formą prawną spółki umożliwiającą prowadzenie działalności gospodarczej. Z jej prowadzeniem związany jest szereg obowiązków. Jednym z nich jest konieczność corocznego przeprowadzenia zgromadzenia wspólników w celu udzielenia absolutorium członkom zarządu. Organizacja zgromadzenia wspólników stanowi często problem techniczny i organizacyjny.

Wspólnikami w znacznej liczbie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością są osoby zagraniczne - zarówno fizyczne jak i prawne. Jeżeli udziałowcem jest podmiot zagraniczny lub obcokrajowiec, albo w sytuacji gdy przynajmniej jeden ze wspólników przebywa na co dzień poza granicami Polski, zorganizowanie zgromadzenia wspólników stanowi wyzwanie zarówno dla spółki, jak i wspólników. Czasami wymaga to nawet wynajęcia specjalnie przystosowanego pomieszczenia. W związku z tym, możliwość przeprowadzenia zgromadzenia wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej (tj. także przez Internet) od dawna jawi się dla przedsiębiorców jako atrakcyjna alternatywa.

II. Przedstawienie rzeczywistego stanu w dziedzinie, która ma być unormowana oraz różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

W obecnym stanie prawnym, ustawa z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577 oraz z 2018 r. poz. 398, 650, 1544 i 2219), zwana dalej „k.s.h.”, przewiduje, iż - co do zasady - zgromadzenia wspólników spółki z o.o. odbywają się w siedzibie spółki, tj. w miejscowości, w której znajduje się siedziba spółki. W drodze wyjątku, jeżeli przewiduje to umowa spółki albo wszyscy wspólnicy wyrażą stosowną zgodę na piśmie, możliwe jest odbycie zgromadzenia wspólników w innym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jednocześnie wiele z dotychczas funkcjonujących w obrocie rozwiązań prawnych stanowi bardziej lub mniej skuteczną próbę naprawienia braku możliwości odbywania zgromadzeń wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Aktualnie podejmowanie uchwał jest możliwe przez Internet jedynie, gdy spółka została założona w internetowym systemie S-24. Ponadto, podjęcie uchwały w takim trybie wymaga

uczestnictwa wszystkich wspólników. W rezultacie istniejące rozwiązanie wyklucza w praktyce możliwość podejmowania uchwał drogą elektroniczną przez zgromadzenie wspólników w większości spółek z o.o.

W piśmiennictwie prawniczym jest dyskusyjne, czy dopuszczalne jest odbywanie elektronicznych zgromadzeń wspólników. Komentatorzy stojący na stanowisku niedopuszczalności elektronicznych zgromadzeń wspólników wywodzą zakaz odbywania takich zgromadzeń z art. 234 § 2 k.s.h., statuującego obowiązek odbywania zgromadzenia wspólników na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym, konieczne jest wprowadzenie jednoznacznej wypowiedzi ustawodawcy dopuszczającej elektroniczne zgromadzenia wspólników.

Intencją wnioskodawcy jest wprowadzenie szerokiego rozumienia instytucji elektronicznych zgromadzeń wspólników. W literaturze rozróżnia się prowadzenie spotkań w formie telezgromadzeń lub wideokonferencji. Telezgromadzenie polega na transmitowaniu w drodze elektronicznej obrad zgromadzenia odbywającego się w miejscu określonym w umowie spółki do innych miejsc, w których zgromadzeni są wspólnicy. Wideokonferencja jest natomiast rodzajem połączenia w drodze elektronicznej pomiędzy wspólnikami przebywającymi w różnych miejscach. Przy telezgromadzeniu wspólnik może znajdować się w innym miejscu, niż miejsce zgromadzenia, ale w miejscu wskazanym przez spółkę. Przy wideokonferencji wspólnik może do niej dołączyć z dowolnego miejsca mającego dostęp do komunikacji elektronicznej wykorzystywanej do prowadzenia wideokonferencji.

Wnioskodawca pozostawia wybór określenia, w której z wyżej wymienionych form mają się odbywać elektroniczne zgromadzenia swobodnie wspólników wyrażonej w odpowiednich zapisach w umowie spółki. Jednocześnie, pomimo przyjęcia elektronicznej formy zgromadzeń, nie zwalnia to spółki z określenia miejsca, w którym będzie fizycznie przebywał prowadzący zgromadzenie wspólników wraz z protokolantem oraz ewentualnymi organami spółki.

W obowiązującym stanie prawnym, podejmowanie uchwał przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość jest możliwe w przypadku walnych zgromadzeniach akcjonariuszy (WZA) oraz w radach nadzorczych, zarówno spółek z o.o., jak i spółek akcyjnych.

Analizując także funkcjonowanie podobnych regulacji w innych krajach Unii Europejskiej należałoby wskazać, iż odbywanie elektronicznych zgromadzeń wspólników jest dopuszczalne w wielu europejskich odpowiednikach polskiej sp. z o.o. Dla przykładu warto w tym miejscu wskazać niemiecką spółkę GmbH oraz luksemburską SARL.

Odnosząc się do zakresu przedstawionego w projekcie rozwiązania należy wskazać, iż jest ono w znacznej mierze wzorowane na obowiązujących obecnie w k.s.h. regulacjach dotyczących zasad organizacji walnych zgromadzeń akcjonariuszy – w szczególności regulacji art. 406⁵ k.s.h. przewidującej, iż statut spółki akcyjnej może dopuszczać udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

W celu efektywnego wprowadzenia projektowanej regulacji w życie proponowane jest dodanie art. 234¹ k.s.h., sankcjonującego możliwość odbywania zgromadzenia wspólników drogą elektroniczną. Biorąc pod uwagę cyfrową formę uchwał, które są podejmowane podczas elektronicznego zgromadzenia wspólników, zgodnie z projektem, protokół ze zgromadzenia wspólników odbywanego elektronicznie stanowi zapis audio-wideo. Zapis audio-wideo umożliwia spełnienie wymogów stawianych protokołowi określonymu w k.s.h, zgodnie z którymi protokół winien zawierać informację o prawidłowości zwołania zgromadzenia wspólników i jego zdolności do powzięcia uchwał, wymieniać powzięte uchwały, liczbę głosów oddanych za każdą uchwałą i zgłoszone sprzeciwy.

Mając na względzie m.in. obowiązki sprawozdawczości, protokół elektroniczny zgromadzenia wspólników wymaga odpowiedniej transkrypcji w celu uzyskania materialnego nośnika uchwał. Uchwały podjęte podczas elektronicznego zgromadzenia wspólników umieszcza się w księdze protokołów w postaci transkrypcji elektronicznego zgromadzenia wspólników. Jednocześnie do dołączanej do księgi protokołów transkrypcji protokołu należy dołączyć dowody zwołania zgromadzenia wspólników przez zarząd oraz zapis audio-wideo odbytego zgromadzenia wspólników. Przy wyborze elektronicznego zgromadzenia wspólników brak jest konieczności dołączenia listy obecności z podpisami uczestników zgromadzenia wspólników - o fakcie obecności albo nieobecności wspólnika świadczy zapis audio-wideo stanowiący protokół ze zgromadzenia wspólników.

Transkrypcja elektronicznego zgromadzenia wspólników powinna zawierać w szczególności informacje o podjętych uchwałach oraz zgłoszonych przez wspólników sprzeciwach podczas elektronicznego zgromadzenia. Podobnie jak w przypadku uchwał podejmowanych w trybie określonym przez art. 240¹ k.s.h., to transkrypcja protokołu (skan transkrypcji) zawierająca informacje o podjętych uchwałach będzie podlegać zgłoszeniu w systemie teleinformatycznym do sądu rejestrowego m.in. w przypadku zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz uchwały o podziale zysku albo pokryciu straty.

Przewidziane w niniejszym projekcie rozwiązanie dotyczące art. 248 k.s.h jest wzorowane na obecnie obowiązujących regulacjach dotyczących sporządzania protokołów w formie elektronicznej przewidzianych w art. 157 i 158 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks

postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, 1467, 1499,1544, 1629, 1637 i 1693), zwanej dalej „k.p.c.”, z wyłączeniem art. 158 § 5 k.p.c, który określa szczegółowe zasady dotyczące sporządzania protokołów w zakresie stosowania środków technicznych. Wedle wnioskodawcy materia ta należy do swobody umów i wspólnicy mogą w granicach przewidzianych prawem korzystać z takich środków technicznych, jakie zostaną przez nich określone w statucie spółki. Jednocześnie z racji nieokreślenia w k.s.h terminu „protokół elektroniczny” możliwość sporządzania takiego protokołu istnieje tylko w przypadku wpisania do umowy spółki zasad sporządzania oraz zakresu protokołu elektronicznego.

Bezpieczeństwo podejmowania uchwał w tej formie zapewnić będzie między innymi faktyczna możliwość nagrywania zgromadzenia wspólników przez każdego wspólnika. Dzięki temu będzie możliwe udowodnienie przez wspólnika, iż został przez niego zgłoszony sprzeciw podczas zgromadzenia wspólników, który umożliwia podjęcie działań mających na celu stwierdzenie nieważności albo uchylene uchwały. Projekt nowelizacji uwzględnia kwestię głosowania tajnego - dopuszczalnym jest podejmowanie uchwał osobowych, ale nie stosuje się art. 247 § 2 k.s.h.

W odniesieniu do kwestii uczestnictwa i głosowania na elektronicznym zgromadzeniu wspólników przez pełnomocnika wskazać należy, iż takie rozwiązanie powinno stanowić wyjątek w przypadku elektronicznego zgromadzenia wspólników. To bowiem „zdalność” takiego sposobu odbywania zgromadzenia wspólników ma umożliwiać osobom decyzyjnym - wspólnikom - osobiste uczestnictwo. Niemniej, uczestnictwo w elektronicznym zgromadzeniu wspólników przez pełnomocnika nie jest wykluczone. W związku z tym wspólnik-mocodawca powinien zadbać o dostarczenie do spółki pełnomocnictwa w formie pisemnej przed odbyciem elektronicznego zgromadzenia wspólników. W przeciwnym wypadku, brak dysponowania przez zarząd spółki pełnomocnictwem w formie pisemnej w chwili odbywania zgromadzenia wspólników stanowi przyczynę odmowy dopuszczenia do uczestnictwa w zgromadzeniu wspólników.

III. Skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Projektowana nowelizacja doprowadzi do pobudzenia przedsiębiorczości osób fizycznych i prawnych rozważających rozpoczęcie działalności gospodarczej w Polsce w formie spółki z o.o. przez usprawnienie procedur organizacyjnych w spółkach z o.o.

W związku z tym, można oczekiwać zwiększenia wpływów, w szczególności z tytułu podatków pośrednich oraz zmniejszenia stopy bezrobocia. Proponowana zmiana powinna również ułatwić polskim przedsiębiorcom pozyskiwanie zagranicznego kapitału.

W tym miejscu wymaga podkreślenia, że nowe prawo nie nakłada na spółki z o.o. obowiązku organizacji zgromadzenia wspólników przy wykorzystaniu środków elektronicznych, ale stwarza prawo podjęcia takiej decyzji. Każda spółka może podejmować samodzielnie decyzję, czy i w jaki sposób skorzystać z uregulowania ustawowego. Wskazany w niniejszej nowelizacji przepis, podobnie jak uregulowania dotyczące elektronicznego odbywania walnych zgromadzeń akcjonariuszy, jest „neutralny technologicznie”, a więc nie narzuca rozwiązań technicznych.

IV. Obciążenie finansowe budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Projekt nie pociąga za sobą dodatkowego obciążenia finansowego budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Jednocześnie skutek obniżenia formalności związanych z prowadzeniem działalności w formie spółki z o.o. można prognozować wzrost zainteresowania tą formą prowadzenia działalności gospodarczej, a w konsekwencji zwiększenie liczby nowych spółek. Skutkiem powinien być wzrost wpływów z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych jako podatku lokalnego oraz wpływów z innych podatków ponoszonych przez przedsiębiorców.

V. Zgodność projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Projekt nowelizacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

VI. Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

VII. Wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Przyjęcie ustawy korzystnie wpłynie na warunki prowadzenia działalności przez mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. W szczególności na projektowanych zmianach skorzystają przedsiębiorcy, którzy posiadają siedzibę (głównie spółki) lub przebywają za granicą, a są wspólnikami polskich spółek z o.o. Przedmiotowe zmiany ograniczą zbędny formalizm i wpłyną pozytywnie na możliwość ich aktywnego

uczestnictwa w zgromadzeniach wspólników. Nadto, zmiana k.s.h. dotycząca umożliwienia organizacji zgromadzenia wspólników w formie elektronicznej może pozwolić na pozyskiwanie wspólnikom zagranicznych inwestorów. Dzięki ww. zmianom istotne decyzje dla spółki mogłyby być podejmowane szybciej, a wspólnikom spółki można będzie zagwarantować realną możliwość uczestnictwa.

VIII. Inspiracją do przygotowania niniejszego projektu była inicjatywa obywatelska w postaci wystąpień kierowanych do Kancelarii Prezydenta RP przez Fundację - Centrum im. Adama Smitha. Eksperti Centrum wspierali Kancelarię Prezydenta RP w pracach nad projektem. Założenia regulacji konsultowane były ponadto z członkami Narodowej Rady Rozwoju.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
PROKURATOR KRAJOWY

Warszawa, dnia 03.01. 2019 r.

URZĘDNIK ZŁY SZEFKA KSC
L. sz.
Data wpływu 4.01.2019 r.

PK I BP 0280.321.2018

Pan

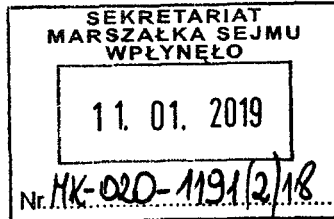
Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W nawiązaniu do pisma z dnia 21 grudnia 2018 r., nr GMS-WP-173-344/18, dotyczącego przedłożonego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2017 r., poz. 1767, z późn. zm.) uprzejmie informuję, że o projekcie normującym problematykę pozostającą poza zakresem zadań prokuratury nie przedstawiam opinii.

2 p.w.

Bogdan Święczkowski

Warszawa, 10 stycznia 2019 r.
KL/14/5/AZ/2019

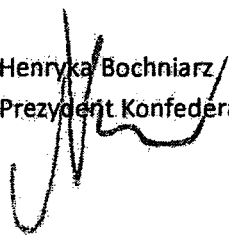
Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,
Szanowny Panie Ministrze,

Mając na uwadze przedstawienie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych (data wpływu 14.12.2018), poniżej prezentuję stanowisko Konfederacji Lewiatan w przedmiocie tego projektu ustawy.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

W załączeniu:

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych.

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych (dalej określonego jako „Projekt”).

Projekt zawiera potrzebne i od dawna postulowane rozwiązanie, które usprawni funkcjonowanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Pozwoli ono rozwiązać pojawiające się do tej pory wątpliwości co do możliwości przeprowadzenia zgromadzenia wspólników w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej (wideo konferencji).

Należy zwrócić uwagę, iż spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są zróżnicowaną grupą w polskiej gospodarce – od dużych podmiotów o złożonej organizacji wewnętrznej po takie prowadzące działalność gospodarczą na niedużą skalę. Na koniec 2017 r. w rejestrze REGON wpisanych było 451,9 tys. spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (wzrost o 7,4% w porównaniu z 2016)¹. Zaproponowane rozwiązanie, przy obecnych łatwo dostępnych możliwościach technologicznych, usprawni funkcjonowanie szerokiego spektrum spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Jest to istotne zwłaszcza w obliczu powszechnej informatyzacji i możliwości zdalnego wykonywania zadań. Niewątpliwą zaletą Projektu jest, wskazana w jego uzasadnieniu, „neutralność technologiczna” tj. pozostawienie podmiotom gospodarczym swobody w wyborze środków technologicznych.

Jednocześnie ze strony Konfederacji Lewiatan zgłaszamy postulat zmiany treści proponowanego w Projekcie art. 234 (1) § 1 pkt 2 KSH w ten sposób aby zwrot „dwustronną komunikację” zastąpić zwrotem „wielostronną komunikację”. Ta zmiana pozwoli uniknąć ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych - wielokrotnie zdarza się, iż wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest więcej niż dwóch. Przepis powinien odzwierciedlać wszystkie możliwe scenariusze. Uważamy, iż zaproponowana uwaga wpisuje się w *ratio legis* Projektu i oddaje istotę zagadnienia jaką jest umożliwienie uczestnictwa w zgromadzeniu wspólników wszystkim wspólnikom poprzez wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej.

Konfederacja Lewiatan, KI/14/5/AZ/2019

¹ *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON, 2017 r.*, Renata Bartuszek, Iwona Popielewicz, Grażyna Tarnowska pod kierownictwem Ireneusza Budzyńskiego, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2018, dostęp: www.stat.gov.pl.

P.O. PREZESA
PROKURATORII GENERALNEJ
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Marek Miller

SEKRETARIAT ZŁOZY SEFEFA KŚ

L. GE.

Data wpływu *11.01.2019.*

KR-51-1241/18/MSY
W/ 1000 /19

Warszawa, dnia 10 stycznia 2019 r.

Szanowny Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Dot. sprawy: GMS-WP-173-344/18

Szanowny Panie Ministrze

w odpowiedzi na datowaną na dzień 21 grudnia 2018 r. (data wpływu: 27 grudnia 2018 r.), opartą o art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 2261 ze zm.) prośbę o wydanie opinii w przedmiocie przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, w załączeniu uprzejmie przekazuję wnioskowaną opinię.

M. Miller

p.o. PREZESA
Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej
Marek Miller

Załącznik:

- opinia Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 stycznia 2019 r. do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych (projektu przedstawionego Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przy piśmie z dnia 13 grudnia 2018 r.).

Otrzymują:

1 x Adresat;
1 x a/a.

PROKURATORIA GENERALNA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel.: (+48) 22 392-31-09; fax: (+48) 22 392-31-20

www.prokuratoria.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

KR-51-1241/18/MSY

Warszawa, dnia 10 stycznia 2019 r.

Opinia do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych (projektu przedstawionego Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przy piśmie z dnia 13 grudnia 2018 r.)

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, zgodnie z jego uzasadnieniem, ma na celu umożliwienie przeprowadzania zgromadzeń wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, aby zmniejszyć trudności techniczne i organizacyjne wiążące się z odbywaniem takich zgromadzeń, a w konsekwencji pobudzić przedsiębiorczość osób fizycznych i prawnych rozważających rozpoczęcie działalności gospodarczej w Polsce w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Oceniając jednoznacznie pozytywnie zaproponowany kierunek zmian, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej przedstawia następujące spostrzeżenia i sugestie.

1. Projektowany art. 234¹ § 3 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 poz. 1577 ze zm.), oznaczanej dalej także jako „k.s.h.” może być postrzegany jako nieuwzględniający w należyтым stopniu normy wyrażonej w art. 250 pkt 2 k.s.h. stanowiącym, że prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu. Na gruncie ostatniego z przywołanych przepisów, żądanie zaprotokołowania sprzeciwu powinno być zgłoszone w sposób jednoznaczny i stanowczy już po podjęciu uchwały¹ i musi go poprzedzać głosowanie przeciwko uchwale przez zgłaszającego sprzeciw. Stosownie natomiast do projektowanej regulacji, sprzeciw co do uchwały może być zgłoszony „przy wykonywaniu prawa głosu na zgromadzeniu wspólników”. Powyższe, przy interpretacji², że postanowienia

¹ Tak w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2006 r., sygn. akt I CSK 12/06.

² Należy mieć przy tym na względzie, że „przepis będący podstawą zaskarżenia uchwały jest przepisem natury formalnej i musi być traktowany rygorystycznie” (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 października 1982 r., sygn. akt I ACr 487/92; por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 1936 r., sygn. akt II C 836/36, OSN 1938, Nr 1, poz. 5).

projektowanego art. 234¹ § 3 k.s.h. mają stanowić modyfikację przesłanki zaskarżenia uchwały, o której mowa w art. 250 pkt 2 k.s.h., może otwierać pole dla poglądu, że w przypadku odbywania zgromadzenia wspólników, o którym mowa w projektowanym art. 234¹ § 1 k.s.h. złożenie sprzeciwu nie tylko nie jest możliwe po powzięciu uchwały³ (a jedynie „przy wykonywaniu prawa głosu”), lecz także otwierałoby drogę do zaskarżenia uchwały zgromadzenia wspólników dla osób głosujących za jej przyjęciem. Dla takiego rozwiązania brak jest należytego uzasadnienia. Zgromadzenie wspólników, o którym mowa w projektowanym art. 234¹ k.s.h., mimo że uzasadnienie projektu nazywa je „elektronicznym zgromadzeniem”, będzie zgromadzeniem wspólników w dotychczasowym rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów k.s.h., szczególnie zasadniczo o tyle tylko, że możliwe będzie uczestnictwo w nim przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej w sposób wskazany w projektowanym art. 234¹ § 1 k.s.h. Nawet jeżeli w danej umowie spółki zostaną przewidziane postanowienia umożliwiające korzystanie z projektowanej regulacji, nie zaistnieje możliwość pozbawienia wspólnika uczestnictwa w zgromadzeniu osobiście poprzez stawiennictwo w miejscu obrad, o którym mowa w art. 234 k.s.h. Oznacza to, że w praktyce przebieg zgromadzeń, o których mowa w projektowanym art. 234¹ § 1 k.s.h. może nie odbiegać w istotny sposób od przebiegu „tradycyjnych” zgromadzeń wspólników. W ocenie opiniującego brak jest dostatecznych racji, aby tak dalece ingerować w przesłankę zaskarżenia uchwały, o której mowa w art. 250 pkt 2 k.s.h., w szczególności w odniesieniu do wspólników uczestniczących bezpośrednio w zgromadzeniu oraz tych, którym ma być zapewniona możliwość zgłoszenia sprzeciwu w ramach „dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której wspólnicy mogą wypowiadać się w toku obrad zgromadzenia wspólników”⁴. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że umożliwienie zgłaszania sprzeciwu przy oddawaniu głosu jest rozwiązaniem niepraktycznym, albowiem odbiera możliwość sprzeciwu z uwagi na uchybienia formalne mające miejsce w trakcie zgromadzenia, prowadząc do zgłaszania sprzeciwów „na zapas”, co pozbawia je funkcji sygnalizowania spółce możliwości zaskarżenia uchwały⁵. Tym samym należy wziąć pod uwagę zasadność modyfikacji projektowanego art. 234¹ § 3 k.s.h. w ten sposób, że sprzeciw, o którym w nim mowa może być zgłoszony „także” przy wykonywaniu prawa głosu, oraz że taki sprzeciw jest równoznaczny ze zgłoszeniem żądania zaprotokołowania sprzeciwu, o którym mowa w art. 250 pkt 2 k.s.h. Podaje się pod rozwagę także potrzebę zawężenia

³ Powzięcie uchwały ma miejsce po zakończeniu głosowania w jej przedmiocie.

⁴ W literaturze przedmiotu brak zgodności co do okoliczności, czy na gruncie przepisów dotyczących spółki akcyjnej zorganizowanie walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej obejmuje zawsze co najmniej wszystkie elementy, o których mowa w art. 406⁵ k.s.h.

⁵ Por. J. Dąbrowska, Zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych, Wolters Kluwer 2016, rozdział IV § 1.5 i powołane tam piśmiennictwo.

kategorii wspólników uprawnionych do zgłoszenia sprzeciwu w sposób, o którym mowa w projektowanym art. 234¹ § 3 k.s.h.⁶

2. Poddaje się pod rozważenie potrzebę weryfikacji koncepcji, zgodnie z którą protokół z obrad zgromadzenia wspólników, o którym mowa w art. 234¹ § 1 k.s.h. miałby stanowić zapis audio-wideo tego zgromadzenia. W ocenie opiniującego mająca być wprowadzoną regulacja nie wymaga zmian zasad protokołowania obrad zgromadzenia wspólników (możliwość uczestniczenia w zgromadzeniu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej nie zmienia jego kwalifikacji jako zgromadzenia wspólników, o którym mowa w obecnie obowiązujących przepisach k.s.h.), z ewentualnym zastrzeżeniem możliwości czynienia z zapisu audio-wideo załącznika do protokołu. Powyższe dyktują nie tylko względy praktyczne, ale i potrzeba umieszczania niektórych uchwał zgromadzenia wspólników w protokole sporządzonym przez notariusza (por. art. 255 § 3 k.s.h.). Zaproponowane w projektowanym art. 248 § 3 k.s.h. rozwiązanie mogłoby prowadzić do interpretacji, w myśl której na zgromadzeniach, o których mowa w art. 234¹ § 1 k.s.h. wykluczone jest podejmowanie np. uchwał w przedmiocie zmiany umowy spółki, a to z uwagi na niemożność umieszczenia ich w protokole sporządzonym przez notariusza. Zwraca się również uwagę, że na gruncie analogicznych przepisów dotyczących spółki akcyjnej nie zrezygnowano ze sporządzania „tradycyjnego” protokołu (co zawsze czyni notariusz). Projektowany art. 248 § 3 zdanie drugie k.s.h. może być także postrzegany jako posługujący się nie w pełni adekwatną terminologią, kiedy mowa nim o uchwałach „powziętych zgodnie z art. 234¹”, podczas gdy byłyby to uchwały zgromadzenia wspólników, w odniesieniu do którego udział byłby dopuszczony przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.
3. Zwraca się uwagę na potrzebę rozważenia zasadności znowelizowania art. 248 § 2 zdanie drugie k.s.h. na wzór art. 421 § 2 zdanie drugie k.s.h.

RADCA
Prokuratori Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej
Maciej Skrzypek

⁶ Przepis ten w obecnie proponowanym brzmieniu dotyczyłby wszystkich wspólników uczestniczących w zgromadzeniu wspólników, w tym uczestniczących w nim „bezpośrednio”, tj. bez wykorzystania środków komunikacji elektronicznej.

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
Nr WO-020-141/18

Warszawa, 2019-01-14

Dot. GMS-WP-173-344/18

Pan Adam PODGÓRSKI

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu RP

W załączeniu uprzejmie przesyłam opinię Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 stycznia 2019 r. w przedmiocie prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych.

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

sędzia Wiesław Johann

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 9 stycznia 2019 r.

w przedmiocie Prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z projektem przedstawionym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, przekazany przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z 4 grudnia 2018 r. (znak: GMS-WP-173-344/18), nie zgłasza uwag do jego treści w zakresie swoich kompetencji.

Biurow Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Golcew
Marek Golcew

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

Wiesław Johann
Wiesław Johann